

govega rekviema tja do konca „Dies irae“ zmagovita in se povzpne rekviem do enakovredne višine zopet v zadnjem delu, v „Libera“. V srednjih delih rekviema, pri bolj doktrinarni vsebini besedila, pada Verdi na nekaj nižji nivô poskusov liričnega poigravanja s situacijskimi podrobnostmi, v katerih se kaže verziranega praktika, ki ne zaide nikdar v zadrego.

Z Verdijevim rekviemom je izbral koncertni vodja gosp. Hubad „Glasbeni Matici“ veledelo, katerega proizvodba ostane društvu v poseben ponos, občinstvo pa je seznanil z grandioznim umotvorom redke vrednosti. V dneh 7. in 8. maja v veliki dvorani „Uniona“ proizvajan, je blestel rekviem ob reprodukciji vestno izšolanih zborov in pomnoženega orkestra, katerim je bil vodja g. Hubad mojster, ki zna izvabiti ono živost, katere prekipeva Verdijevo delo. Nelahka je naloga solistom, obstati ob polnozvočju Verdijeve muzike. Odlikovali so se vsi Znamenita sta pred vsem alt gospe Ivica dr. Wagnerjeve in bas opernega pevcu gosp. Julija Betetta, mogočna sorodna si glasova izrazite in zdrave mogočnosti. V vseh legah polno doneči alt gospe dr. Wagnerjeve se je podal naravnost monumentalno v okvir proizvajanega dela. Sopran gospe Jeanette pl. dr. Foedranspergove diči svežost mladosti, s smelo lahkoto in zmagovito se dviga jasno v višine. Tenorska partija je bila poverjena gosp. Ernestu vitezu Cammaroti, izza zadnjih Matičnih koncertov dobro znanemu gostu iz Zagreba.

Dr. Vladimir Foerster.

Splošni pregled

† **Josip Staré.** Dne 13. maja je umrl v Ljubljani po daljši bolezni profesor in bivši ravnatelj realne gimnazije in višje trgovske šole v Zagrebu, znani pisatelj slovenski in dolgoletni sotrudnik našega lista, gosp. Josip Staré. Obširnejši spis o njegovem življenju in delovanju nam je obljubljen in ga priobčimo v prihodnji številki. Pokojnik je bil zlata slovanska duša, človek, ki ga je moral ljubiti vsakdo, ki je stopil kdaj ž njim v dotiko. — Blag mu spomin!

Deželić Vladimir dr., Dva brata Ivan in Ljudevit Tomšič. Književno-povjesni prikaz (Zagreb, 1907). Na binkoštni ponedeljek so vzdali Ljudevitu Tomšiču, pedagogu in pisatelju hrvatskemu, na njegovo rojstno hišo na Vinici spominsko ploščo. Oskrbelo jo je zagrebško društvo „Braće hrvatskoga Zmaja“, društvo, ki si je postavilo enake cilje kakor ljubljanska „Akademija“, širitev prosvete, kulturno delo. Član tega društva, znani pisatelj in pesnik dr. Velimir Deželić, je o tej priliki izdal brošuro, ki se je razdelila med udeležnike svečanosti viniške. V njej opisuje književno delovanje Ljudevita Tomšiča, ki je umrl pred petimi leti v Zagrebu, a tudi delovanja njegovega starejšega brata Ivana Tomšiča, znanega slovenskega pedagoga in pisatelja, ki mu je že pred leti bila vzdana v rojstno hišo spominska plošča. „Zares redek slučaj. Dva brata sta tako zaslužna, da sta našla kolo spoštovateljev, ki jima postavljajo plošči. Ali še redkejši slučaj, da brata dobivata plošči od dveh plemen... Ivan jo je dobil od Slovencev, a Ljudevit od Hrvatov. Dva brata od dveh bratskih plemen. In tako bode na tej skromni slovenski hiši s tema spominskima ploščicama plastično izražen eden največjih idealov hrvatskega in slovenskega naroda... Na teh

dveh ploščah je vidno označen veliki ideal: Slovenac i Hrvat, bratu brat. Tujec, ki ga sreča zanese na Vinico pred hišo Ivana in Ljudevita Tomšiča, ne bo razumel, kaj značita ti dve plošči. A vsak Hrvat in Slovenec bode snel pokrivalo z glave pred tema ploščama in bo čul v duhu svojem, kako se od brda do brda, od reke do reke, od Triglava do Balkana vse jače in jače ori divna in veličastna pesem iz bratskega zagrljaja pred lice celega sveta: Slovenac i Hrvat, za uvek bratu brat." Tako piše Deželić v uvodu; nato prehaja k stvarnemu označevanju obeh bratov, vsakega posebe, a nazadnje ju primerja med seboj ter pravi: „Njuno delo je prevejal en duh, delo jima je teklo paralelno, bila so leta, ko sta izdavalala skoro enaka dela z enakimi naslovi . . . Eden in drugi brat sta si ostala tako slična ne samo v javnem življenju, ampak tudi v privatnem.“ Bil je eden med Hrvati delaven Hrvat, drugi med Slovenci delaven Slovenec, oba pa iz ene hiše doma. In tako mora biti.

Dr. Fr. Ilešič.

Ivan pl. Zajc. V zadnjih dneh aprila meseca so se v Zagrebu vršile razne prireditve v proslavo znamenitega skladatelja Ivana pl. Zajca. Zunanji povod za to je dala uprizoritev njegovega najnovejšega dela — alegorične opere „Prvi greh“, pri kateri priliki so — nekoliko zapozneno — praznovali tudi njegovo sedemdesetletnico. Ivan pl. Zajc je bil leta 1834. na Reki rojen in je brez dvojbe najplodovitejši skladatelj na slovanskem jugu. Dičnemu maestru kličemo i mi: Še mnoga leta!

Prešernova „Zdravica“ komponirana. Ruski komponist Gvozdozov jo je komponiral. Profesor varšavskega vseučilišča A. N. Sirotinin (Francev?) pa je letos poprosil predsedstvo „Slavjanskega Blagotvornega Družestva“ v Bolgariji, naj bi kateri bolgarski pesnik prevedel Prešernovo „Zdravico“ na bolgarski jezik, da bi se ob izvestnih prilikah mogla peti tudi bolgarski. Tej želji je ugodil D. K. Popov in Sirotinin je poslal njegov bolgarski prevod ruskemu komponistu. V organu imenovanega bolgarskega društva, v „Slavjanskem Glasu“, in sicer v drugi letošnji številki je objavljen bolgarski prevod: „Zdravica. Obědna pěsenъ za mažki ko rъ á Capella. Dumi otъ F. Prešernъ, převodъ otъ D. K. Popovъ, muzika otъ H. Gvozdozovъ.“ Vzeta pa ni vsa „Zdravica“, ampak samo tri kitice, in to prva, druga in četrta. Uglasbena utegne postati „Zdravica“ širom popularna.

Dr. Fr. Ilešič.

Slovenske pesmi med Hrvati. V Zagrebu izhaja dvakrat na mesec „Pobratim“, zabavni in poučni list za odrasliju mladež. V lanski peti številki je prinesel prevod Vilharjeve legende „Lesena riba“ od Adolfa Makale, v deveti številki Zupančičeve pesmi-„Večer na moru“ od Ivana Rad. Reberskega, v enajsti številki od istega prevajalca Vide Jerajeve „Balado“. V deveti številki so tudi „refleksije na svježem grobu slovenskog pjesnika“ Simona Gregorčiča (s sliko), ki jih je spisal isti g. Adolf Makale. To je vesel znak, da se baš list za odraslo mladež tako toplo zanima za našo književnost.

Dr. Fr. Ilešič.

Ruski slikarji. Rjepin je razstavil na zadnji „predvižni umetniški izložbi“ v Odesi nekaj novih prekrasnih umotvorov. Med njimi se posebno odlikujejo portreti grofa Solskega, pisatelja V. Stasova in Leonida Andrejeva ter slika „Na razvedkah“ (na rekognoscirovki), predstavljajoča mladega kazaka, na čigar licu sta vtisnjeni hkratu — opreznost in odločnost — Zdaj slika Rjepin ogromno sliko, ki jo je že davno zamislil in katera bo predočevala „Vračanje zaporožcev v ladji z nabega.“ Na ravno tej razstavi je vzbujalo pozornost tudi par slik N. K. Bodarevskega, stvaritelja prekrasne „Svatbe v Malorusiji“, in slika Bogdanova-